CLEMENTI VIII. PONT. OPT. MAX.

HIERONYMVS VITALIS A LOBERA Sacrae Theologiae Doctor, post sanctiss. illius pedes deosculatos, felicitatem.

VM de Aduentante SPIRITV SANCTO P. M. concio à me habita coram Sanctitate Tua Ecclesiae Procerum assistente Cardinalium conuentu, si splendoris quippiam prae se tulerit (taceo diuina) ex Maiestatis tuae gloria se nactam esse senserit, non mirum, si secundo ad te, tuis & nominis, & virtutum luminib. collustranda veniat, vt tota collucens in lucem sic prodeat. Tum vel maxime, quia cum SPIRITVS SANCTVS ex splendidissimis illis caeli Amphitheatris in sedem Apostolicam, & in te praeexcelsum montē, in ea tamquam in vertice montium sedentem, inauratae lucis suae spicula nitore perpeti immittat; moerito haec de SPIRITV SANCTO, sanctitati Tuae, sediq. Apostolicae consecratur oratio. Ad tuos itaq. sanctissimos pedes ego procumbens, supreme Hierarcha, hanc S. T. praesento orationem, qui & vrbem, & orbem sanctissimis, & institutis, & exemplis, informare, amplificare, & condecorare, vigilanter curas.

Ipſiuſq. ſententijs, tamquam ſpicas quaſdam tibi offero initio huius aeſtatis, virentes illas quidem, quia ex perlaeto animo oblatas, igne tamen Paternae charitatis tuae torrendas, oleo benedictionis perfundendas, ac tanti Pontificis orationis thure adolendas; vt legentib. perſuauem praebeant guſtum SPIRITVS SANCTI. Quem ex animo precor, vt tam glorioſum Pontificatum in Eccleſiaſtico regno faciat quam diutiſſime praefulgere.

ORATIO HABITA
DOMINICA
PENTECOSTES.

ACRI PARACLETI SPIRITVS, P.B. Praefulgentissimis quibusdam radijs, seu [a] sagittis electis, ac [b] fulgurantib. hastis, animosa Apostolorum Christi pectora inurentis Aduentum Augustissimũ, multo iam ante inclyte praefiguratum, SANCTA MATER eademq. perpulchra Christi SPONSA ECCLESIA, hodierna die toti orbi faustissima, stata solemniq. caeremonia, alta voce intonat, grata recordatione recolit, animis festiuissimis celebrat, tot tamq. praelucentissimis condecorata donis, deuotissime veneratur. Sed dum huius gloriosi Aduentus praeconia, coniunctissimosq. Ecclesiae cum sponso suo amplexus castissimos aperire gestio, eundem SANCTVM SPIRITVM exoro, vt pauida pectora in suas praeexcellentissimas laudes anhelantia, [c] seraphico illo calculo sic accendat, vt fulgentissimus Aduentus sui decor corã tanta, tamq. praeexcellenti Pontificia Maiestate, Amplissimoq. senatu consedente, cunctis aspectantib. nobis in ore versetur.

Post illud singulare certamẽ, quo ille publicus propugnator, ac Mysticus Dauid [d] quinque limpidissimis ex passionis Torrente acceptis lapidib., praefulgentissimarum cicatricum pretiosissimis pyropis Daemonẽ exuperasset; ac niueo splendore coruscãs CHRISTVS dominus caelos ascendisset. Ecclesia vero sponsa in sacro Apostolorum coetu, veluti pulchra [e] Noëmi, seu speciosa [f] Iudith suis cum ancillis intra coenaculi domum cõclusa, domino deuota moraretur; dum graui perculsa [g] moerore imo de pectore gemitus educeret; [h] dum ieiuniorũ myrrha, & aloë, sese perpurgaret; dum profundo meditationis pectine, ac inaurato contẽplationis calamistro, discriminatos crines vitta passionis coccinea innodaret; dum septiformis gratiae rore, instar [i] cincinnorum perchari sui sponsi, repleri exoptaret; mellifluoq. tandem osculo oris sui osculari (vt de eius inflãmato desiderio ante dominicum aduentum sacer scribit [k] Ambrosius) postularet. Ecce CVM ESSENT OMNES PARITER IN EODEM LOCO; quasi iã flatũ aspirãtis, & colles transiliẽtis spiritus praesentirẽt.

[a] Esay. 4
[b] Abacuc ambo sec sensum m cum.
[c] Esai. 6.
[d] 1. Reg
[e] Ruth.
[f] Iudith.
[g] Io. 16. expositio Haymon
[h] Matth. Luc 5.
[i] Cant. 5
[k] Ambr. c. 1. in C. canticoru

:. 2. *l* Factus est repente de caelo sonus, tamquam aduenientis spiritus vehemẽtis,& repleuit totã domum , vbi erant sedentes . Et apparuerunt illis dispertitae linguae tamquam ignis,seditq. supra singulos eorum ; & repleti sunt omnes Spiritu sancto , & coeperunt loqui varijs linguis, prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis .

O praeclara praepotẽtis Dei beneficia, O immẽsae charitatis
'erbreuis inclyta munera, O sancti Spiritus pretiosissima dona . *m* Enim-
tus ss.pro- uero Spiritus sanctus,tertia in illa maxima venerandaq. Trinita-
›nis infi- te persona, ex Patre, Filioq. in maiestate coaequalis, duratione
io. quidẽ coaeternus , eiusdemq. virtutis,sapientiae & bonitatis ineffabili quodam modo ab aeterno procedens , in tẽpore tamquã sol nimis properans , ex aureo quasi consurgens cubili , in monte Sion rutilantissimus apparet ; eiusq. iubar Angelorum cuneis periucundum,discipulorum oculis suauissimè affulget ; & glorio-
ant. 4. sam cum Christo aureo inflammati amoris nodo *n* sororẽ spon-
sam astringit, qui Patrem & Filiũ aeternae charitatis nexu indis-
ich. 5. solubili cõnectit. Cum enim Pater Aeternus *o* à dieb. aeternitatis se , suasq. diuinas attributiones infinitas, in infinitũ videret in
1g.sent.lib. filio expressas; filius vero Patrem, *p* à quo semper gignitur,tam-
9. quam Prototypon abyssali perspicacia respiceret ; Patre in tam
lath. & perdilecto à se progenito filio mirum in modum sibi *q* compla-
.3. ceute,nihil eo sapientius,aut perfectius dicente; filio vero rursus nihil Patre potentius , aut maius manifestante ; ex hac immensa amborum cognitione, tamquam ex duorum lapidum impetuosa collisione,tanto sunt diuini amoris, & charitatis flamine succẽsi , adeo peramanter isti duo amantes sese amplexati sunt, vt Spiritũ sanctum tertiam in Trinitate personã,Communi Spiratione conspirarint , & in hac permagna Solemnitate suauissimis melodijs in terras miserint. Propterea, PATER BEATISSIME, cum illius magni trium vocum cãtici summae Trinitatis,Patris,& Fi-
'ant. 5. lij, *r* dilecti ex dilecto, duae voces auditae viderentur (vt est in Euangelicae enarrationis sacrario repositũ) iam tertia Spiritus sancti,(vt est in archiuio Apostolicae historiae reconditũ,) melli-
'ant. 5. flua persentitur. Iam *ſ* vox turturis in terra nostra auditur . Iã
ien. 8. *t* columba cum viridi Oliuae ramo visitur & deniq.quae in silentio delituerat,iam canoro sono intonare, totaq. foecunda pullos suos candidos intima aspersione foecundare sentitur.

O ineffabilẽ Paracleti spiritus aduentum,O praefulgentẽ altissimi solis rotã, O caelestis virtutis radios supra coenaculum collucẽtes.Hac enim percelebri PENTECOSTES die SPIRITVS SANCTVS diuinis splẽdorib. ,quos per illũ expurgatissimũ aërẽ diuina

diuina arte sparsit, perinde ac nitidissimis carbunculis Apostolicos illos vertices mirificè irradiauit; ignib. tamquam chrysolithis quibusdam splendentissimis fideles illos christi discipulos inflammando, amanter sauciauit; nitorib. fere innumeris, tamquam relucentib. Sapphyris, gemmisq. vernantib. perpulchre adornauit; auro obrizo splendenti discipulorum ceruices ad Christi ᵘ iugum suaue portandum, venustissime condecorauit; rufas Alabandinas quasi diuinae formae scintillas supra Christicolarum comas emisit; carbonibusq. succensis tamquam Hyacinthis fulgidis eos illustrauit; atq. ipsorum capitib. rorantium donorum diademata Sardijs pretiosiora imponēdo, cum magnis ˣ buccinarum inauditi iubilei clangorib. caelisq. tonantib., eos coronauit. Quid plura? Mirabile quidem dictu, visu tamen mirabilius, multis ac dispertitis, vt aperto pectore dicam, linguis tamquā fulgorib. clarescētib. resplēdens SPIRITVS SANCTVS, eiusq. Maiestas praesens, vt Magnus ille ʸ Leo Papa, & in hoc for san sancti Petri Sacratissimo templo est concionatus, supra Christi discipulos ad mundi vesperam volitat, qui in mūdi primordijs elemento aquae purificatorio, vt disertissimus profert ᶻ Cyprianus, superferebatur; & supra eorum singulos, tamquam supra cētum viginti thronos eburneos magno cum omnium gaudio, iubiloq. ᵃ sedendo, requiescit.

ᵘ Math. 1

ˣ Leuit. 2

ʸ Serm. de pentecoste.

ᶻ Serm. de ritu ss. & ... dit locū G.

ᵃ Act. 2.

Sed quae vox enarrare, quaeve lingua digne depromere, ne dicam balbutiendo resonare valebit iucunditatem Ecclesiae, quā SPIRITVS SANCTVS radijs potentiae fulgens, sapiētiae claritatib. rutilans, luminib. bonitatis elucescens, caeteris donis, fructibusq. dulcissimis circumfluens, diuinitatisq. luce coruscās, faustam ac iubilantē reddidit? Effugit planè omnem sermonem, atq. mentis humanae sensum excedit iubilus ille, illa delectatio, illa festiuitas, illa exultatio, illa hilaritas, illud gaudium, illa charitas, ille deniq. Spiritus sancti fructus copiosissimus, ᵇ super mel & fauum dulcior, ab Apostolis hac die perceptus, ac degustatus.

ᵇ Psal. 18.

Ineffabilis vere pietas Saluatoris (vt ᶜ Augustini verbis vtar) nulloq. silentij velo obtegenda, hominem portauit ad caelum, & Deum misit ad terras; abeuntem Christum non amisimus (inculcat idem) & veniētem spiritum (quasi conduplicato gaudio excipiendo) possidemus.

ᶜ Aurea S. A sententia ser de miss. Spitu ss. qui e ser. 183. de temp. & seru item 185.

ᵈ Veni igitur Alme Spiritus, mentesq. nostras visita, vt prophetarum oracula, vt diuinorum cōcionatorum elogia, vt innumera scripturarū monumenta te ipsum aduentantem declamātia augustius meditari valeamus. Ecce enim BEATISSIME PATER, ᵉ Mulier illa amicta sole, quae modo, terrenis spretis affectib., mundanas potestates pedib. calcat. Ecce lugubrib. modo exuta ve-

ᵈ Amb. hymno 32.

ᵉ Apoc. 2.

ta vestib., laetitiae & iucunditatis conchyliatis induta, & insignita ornamentis, omnib. mundi luminib. praestantior appa-
t.5. ret. Ecce electae pulchritudinis sponsa, [f] candido & rubicundo sponso, tam innocentiae candore, quã charitatis purpura respondens. Ille lilijs sanctitatis, & plagarum rosis redoleuit; Hæc vero integerrimae puritatis, ac flagrantis martyrij desiderio emicuit. Ille cruore roseo in Parasceue suffusus apparet; Ista caelestium
l. 67. gratiarum rore, in [g] pluuiae voluntariae segregatione, perfusa
ti. 63. conspicitur. Rex ille praefulgidus, qui [h] tinctis vestib. de Bosra conscenderat caelos, vt clarissimos heroës persimiles sibi redderet, hodie regia, purpureaq. chlamide affabrè cõuestiuit; eosq. fulgentissimis hemicyclis circumfulsit, atque regia maiestate refulgere in coenaculi solio, & sedere & spectari fecit.

In hac celeberrima die Ecclesiae Primates, sapientia quidem praecelsi, patientia fortissimi, temperantia pulcherrimi, fama peregregij, perseuerantia constantissimi, innocẽtia candidissimi, omni deniq. virtutum splendore praenitentes, hodie constituti
nt. 3. sunt pergloriosa mystici Salomonis [i] reclinatoria.

int. 6. Quamobrem sacrosanctam Ecclesiam, quasi [k] consurgentem auroram mentis oculis intueri, suspicere, & admirari non desistamus. Ecce enim de caelo descendit, tamquam Hierusalem sancta, ciuitas noua, à Deo parata, auro mundo ornata, & tamquã sponsa viro suo consecrata. Congratulemur ei, quia admiranda charitate affecta, sine maculis, & rugis hodie conspicitur.

Quid est igitur cur miretur, Principes Illustrissimi, classis Apostolica multis armorum praefulgentium potentijs coarmata, sapientiae, & scientiae Dei auro oppleta, sacramentorum medicinis, & gratia sanitatum onusta, inuisibilib. virtutib. circundata, pretiosissimis lapidib. donorum, gemmisq. virtutum, omni deniq. diuitiarum genere conferta, foelicitatis portum laeta, serenaq. tranquillitate adeat flante Deo? Flatus siquidem diuinus ipsius vela, mira quadam arte elaborata conflat; atque è sacro Coenaculi portu (quo se post Magistri discessum receperant naues istae [l] Tharsis) in patentissimum huius mundi mare exire
fal. 47. compellit; Illorumq. Apostolorum sacra praecordia, seu quaedã diuinitatis organa inflat, vt diuinas laudes, [m] Deiq. magnalia, in
Act. 2. omnib. totius mundi templis admirabiliter personent. Iamq. mihi ante oculos obuersatur exercitus ille Purpuratorum, quem vos Cardinales Amplissimi, coccineis istis vestib. in Ecclesiae
Mach. 6. theatris, mirabiliter exprimitis. Qui [n] Elephantibus illis, in Machabaeorum libris recensitis persimiles, sanguine mori & vuae illiti, ad praelium acriter acuuntur; nam praestantissimi isti duces amoris vino inebriati, in Hierusalem ciuitatem, à Christo supremo

premo militiae Magistro obsessam foelicissime irruunt. Qui imo militiae istius Archimagister Petrus, totius Ecclesiae Princeps, & Corypheus, quasi [o] Moyses alter de monte Sion descendens, vna cum ordinis Leuitici, & Apostolici comilitonib. ad tantũ conuersionis opus, fulgenti Christi vexillo expanso, & linguarum suarũ gladijs strictis sic sese accinxit, vt hac vna, augustissimaq. die, [p] tria hominum milia sub iugum Christi subegerit.

Hunc ergo spiritum firmiora Ecclesiae Capita potauerunt; & tanto spiritu hi [q] caeli Apostolici ornati, innumeras fere ecclesias, (quas taceo) doctrinae imbrib. & nasci, & germinare fecerunt; in quib. tamquam in officinis hi caelestes Aromatarij, pretiosiores liquores gratiarum largissime effuderunt. Hunc spiritum Martyres, inclyti Ecclesiae milites ebiberunt; qui in cruciatib., in tormentis, illius virtute fortiores effecti, ad supremum vsq. spiritum inuicti reperti sunt. Hunc spiritum Doctores, & verbi Dei feruentissimi [r] praedicatores imbiberunt; qui mira dicendi copia, & vi, incredibili erga animas pietate, omnes ad iustitiam erudierunt. Hunc praeterea spiritum signis, atq. virtutib. praeclarissimi Confessores, quasi lac suxerũt; qui vili tunica, & rigido cilicio ossa protegentes macilenta, in herbescẽtib. tegetib., illustres de inferorum principib. reportarunt victorias. Hunc item Virgines, ac honestissimarum puellarũ chori, vltima potius supplicia tolerare paratae, quam virginitatis illibatae palmam impollutam, vt minimum amittere. Quae veluti vernantes rosae, ac candidissima lilia, instar pretiosissimi Christi floris, de tumulo in hortulo sito germinantis, & immaculatae virginitatis, & fragrantissimae in Christum charitatis redolerunt. Haec tandem fluenta spiritus potauerunt, qui tot sacras religiones diuinis institutionib., tamquã monilib. ornatas, in Ecclesiastica Hierarchia erexerunt, approbatas à Sede Apostolica, in qua tu, PATER BEATISSIME, cum totius orbis applausu, hodierna die sedes. Hoc ergo spiritu PETRVS Apostolorũ vertex, tãquam bellicum instrumentum puluere pyreo repletum, ad arcem Romani destinatur imperij, ad arces illas Capitolinas, tot regum spolijs opimas demoliendas dirigitur. Et corporis sui trophaea in magnam Christi gloriam moriendo appendit, sedemq. supremam constituit; à qua omnes Ecclesiae tamquam compositae comae, dũ huic inhaerescunt capiti, ordinatae semper fluunt, & delibutae conspiciuntur. [s] His itaq. munerib., tamquam coelestib. dotib. coaugmentata ECCLESIA, tota sibi placens & laetabunda, profusisq. gaudijs exultans, alternis canticis, delicatissimis hymnis, elegantissimisq. poëmatis se supra se effert. Hanc festiuitatem, quasi festorum omnium coronidem celebrare satagit. Nam si Marty-

rum

[o] Exod.

[p] Act. 2.

[q] Greg. 1 hom. ad po bas. S. Pet.

[r] Greg. oratione 5 die Pent.

[s] Iustiniam: hac celebri Ecclesiae Exstatio.

rum ſacros triumphos, confeſſorum merita glorioſa, virginum rutilantes coronas, Anachoritarũ vitas odoriferas, tãta cum iucũditate celebramus, quãta animi laetitia, hũc PENTECOSTES diem tot paracleſib. inſignem, hunc Spiritus ſancti illapſum, quo quotidie ſancti efficimur, ſanctificare, & concelebrare tenemur?

ostrophe Illuſtriſs. dinales. Prouocemus ergo (Clariſsimi Principes) ſpiritum iſtum noſtris orationib., precib., vt ad noſtram deueniat domum, contendamus. Ad huius Paracleti Aduentũ cordis noſtri domicilia praeparemus; eaq. diuerſis optimarum virtutum florib. exornemus; periucundis ac pretioſis fidei, & ſpei odorib. cõſpergamus; compunctionis myrrha, orationisq. incenſo adornemus; balſamo itẽ beneuolentiae, & thymiamate fragrantiſsimae charitatis; vt deſtructa in nobis Diaboli arce, in templum ſpiritus, & Dei commutemur, & illius digna habitacula inueniamur. Vt tam Beatus profecto Hoſpes SPIRITVS SANCTVS, qui Nitor Angelorum, flagrantiſsimum incendium Apoſtolorum, Clypeus Martyrum, victoria Athletarum, coeleſtium Doctrina concionatorum, Deliciae Virginũ, & Viduarum ſolatiũ, Dulcedo Moerentium, & Suauitas laetantium, totius deniq. Eccleſiae Decus, & Ornamentum eſt, & dicitur; tam nitido delectatus Hoſpitio, tam

Cant. 1. florido oblectatus lectulo, ſtabilem, firmam, atq. perpetuam, in nobis faciat manſionem. DIXI.

Laus Christo Ieſu Mariae filio.

